

XIII. OTOMOTİV VE YAN SANAYİ SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO) adına İstanbul, Bursa ve Kocaeli Şubeleri tarafından düzenlenen Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu ve Sergisi'nin on üçüncüsü İstanbul'da Türkan Saylan Kültür Merkezi'nde 13-14 Kasım 2015 tarihleri arasında yapıldı.

Bu yıl ana teması "Teknoloji, Güvenlik, Çevre" olarak belirlenen Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu ve Sergisi'nde iki gün boyunca; açılış konferansı, 6 bildiri oturumu, 2 panel, 7 özel oturum toplantısı ve 2 forum ile dinamik bir platform oluşturuldu.

Sempozyumda "Anadol'un Işığında Türkiye'de Yerli Otomobil Üretimi" ile "2016 Çevre ve Güvenlik Mevzuatı" konulu iki panel gerçekleştirildi. Sempozyum kapsamında, "Otomotiv Sporlarında Güvenlik", "Alternatif Yakıt Teknolojileri", "Yenileştirilmiş Parça Kullanımı", "Karbon Ayak İzi", "Eşdeğer Parça", "Otomotivde İnovasyon", "Otomotiv Sektör Çalışanlarının Sorunları" konu başlıklarında akademisyen ve sektör temsilcilerinin katılımlarıyla özel oturumlar yer aldı.

Sempozyumun açılışında bir konuşma yapan MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Zeki Arslan özetle şunları belirtti:

Bilim ve teknolojinin halkın yararına ve doğal dengeyi koruyacak biçimde kullanılması gerekliliğini, mesleğimizin

temel ilkesi kabul ediyoruz. Bu yüzden ülke ekonomisi ve meslektaşlarımız açısından son derece önemli olan ve otomotiv sektörünün gelişimine katkıda bulunan sempozyumumuzun teması "Teknoloji, Çevre ve Güvenlik" olarak belirlenmiştir.

Geçmişten günümüze otomotiv sanayisinin gelişimine katkı sağlayan sempozyuma; ilgili tüm kişi-kurum ve kuruluşları sempozyumuza davet edilmiştir. Hedefimiz, sektörün mevcut durumunu analiz etmek, sektöre yönelik politikaları özgürce tartışabilmek, sektör bileşenlerinin bilimsel-teknolojik yenilikleri

paylaşabildiği üretken bir platform olma özelliğini geleceğe taşıyabilmektir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak ülkemizdeki Formula Student takımlarını destekleyerek uzun vadede yarışmanın Türkiye ayağını örmeye, kısa vadede ise bu takımların Sempozyum içerisinde kendilerini sergileme imkânı vererek, ana ve yan sanayi firmaları ile buluşturarak sektöre katkıda bulunmayı hedeflemekteyiz.

Ülke ve halkımıza karşı sorumluluklarımız doğrultusunda ortaya koyduğumuz her söylemimizde ve eylemimizde halkın yanında yer alan bizler; üreten, ürettiğini eşit paylaşan bir ülkede yaşamak için anayasal haklarımızı kullanarak çözümümüzü söylüyor, demokratik haklarımızı kullanıyoruz. Sırası gelmişken, son olarak, Ankara'da 10 Ekim'de düzenlediğimiz Emek Barış Demokrasi mitingimize hunharca bir saldırı düzenlendi. Yürekerimizi, bizleri, kardeşliğimizi bombalayan bu hainleri hiçbir zaman unutmayacağız. Kaybettiğimiz 102 arkadaşımızı saygıyla anıyor, yaralanan arkadaşlarımıza acil şifalar diliyoruz.

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar açılış konuşmasında özetle şunları belirtti:

Bilindiği gibi ülkemizde otomotiv sanayinin 50 yılı aşkın bir geçmişi bulunmaktadır. Bu geçmişte baktığımızda, ülkemizin elinde bulundurduğu potansiyel gelişme imkanlarının nasıl harcandığına da tanık olmak mümkündür. 1960'lı yıllarda planlamaların otomotiv ve yan sanayiye kapsamadaki yetersizliği ile başlayan ithal ikameci montaj sanayine yönelim, 80'li yılların neoliberal küreselleşme süreci eşliğinde sürdürülmüş, finansallaşan dünya ekonomisinin gereklerine boyun eğdirilerek dışa bağımlılık artan bir ivmeyle yükseltilmiştir.

Türkiye'de ülke ekonomisi açısından stratejik öneme sahip olan ve aynı zamanda yüksek oranda katma değer sağlama potansiyeline sahip otomotiv sektörü, teknolojik gelişmelere bağlı olarak dış sermaye ve ara malına bağımlı sektörlerden biri haline gelmiştir. 1990'lı yıllara kadar otomobil imalatı için gerekli olan girdilerin pek çoğunun ülke içinde üretimi gerçekleştiriliyorsa da bu tarihten sonra sektörde rekabet gücü ve katma değer artırılması için ithalata dayalı üretime yönelim güçlenmiştir.

Günümüzde araçların motor, elektronik aksam ve aktarım parçalarının ithal edildiği, diğer aksam ve parçaların ise yurt içi veya yurt dışından karşılandığı bir yapılanma söz konusudur. Dolayısıyla, otomotiv sektörü, son 20 yıllık dönemde üretim hacmi açısından hızla büyümesine karşın, birim üretim değeri içerisinde yurt içi katma değer payının hızla azaldığı ve böylece dışa bağımlılığın giderek arttığı bir yapıya kavuşturulmuştur.

Bu süreç, Türkiye'yi enformelleştirilmiş ve taşeronlaştırılmış bir sanayi sektörüne mahkûm ederek bir ucuz emek ve ucuz ithalat cennetine dönüştürmeyi hedefleyen politikaların doğrudan bir sonucu olarak görülmelidir.

Yapısal dönüşümler ve Türkiye'nin mevcut üretim tercihiyle ilgili günümüzde dek sürdürülen politikaları ve bugüne dair izdüşümlerini kısaca aktarmaya çalıştım. Elbette söyleyecek daha çok söz, dile getirilecek çok sorumuz var. Şimdi bu tabloya bakarak başta sorduğum soruyu biraz daha genişleterek sormak istiyorum.

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, yerli yatırımcıyı özendirilen ve koruyan, dış girdilere bağımlı olmayan, öznesine sosyal devlet anlayışını oturtan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören politikalar uygulandığında, durumun değişeceği kesindir.

Ülkemiz mühendisliğinin yakaladığı son derece önemli ancak yarım kalmış bir başarı olarak tarihimizde yer alan Devrim ve Anadolu otomobilleri ile diğer projelerin kazanımlarından ve onların başına gelenlerden ders almadan "yerli otomobil" konusunu bugüne uyarlamak mümkün müdür?

Yerli üretim dinamiklerini tahrip edecek politikalarla "yerli otomobil" üretimi mümkün müdür?

Bu sorulara yanıt vermedikçe, yerli otomobil üretimi 2011'den beri sıkça gördüğümüz gibi bir seçim malzemesine dönüşmeye, içi boşaltılmış fantastik bir hikayeye dönüşmeye devam edecektir.

Bugün gereksinim duyduğumuz şey, imaj politikaları değil, bağımsızlık ve bu temeldeki politikalar olmalıdır. Türkiye'de prototip, seri imalat, mühendislik deneyim ve kapasitesi bulunmaktadır; ancak bu kapasitenin harekete geçirilebilmesi için dışa bağımlılık zinciri mutlaka kırılmalıdır. Bütün enerjimiz bu yönde harcanmalıdır.

Bir ülkenin sanayisinin ayakları üzerinde doğrulması zorunluluk ve sorumluluktur. Ancak hiç de kolay değildir, ciddi bir kararlılık ve buna uygun bir siyasal erk gerekir. Ülkemizin kaynaklarının, küresel güçlerin baskısından bağımsız

bir şekilde değerlendirilmeye yüksek düzeyde ihtiyaç duyduğunu belirtmek istiyorum.

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, yerli yatırımcıyı ve yerleşmeyi özendirilen, koruyan, devletin ekonomideki yönlendiriciliğini artıran, dış girdilere bağımlı olmayan, sosyal devlet anlayışı ile istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören politikalar uygulandığında, durumun değişeceği kesindir.

Otomotiv sektöründe bu yönde bir yeniden yapılanmaya ihtiyaç vardır. Türkiye yalnızca bir üretim mekanı değil, aynı zamanda tasarım ve AR-GE merkezi olmalıdır. Bu kapsamda sınavı mülkiyeti Türkiye'ye ait tasarımların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Özellikle AR-GE çalışmalarının hızlandırılması; firmaların AR-GE'ye daha fazla pay ayırması, yüksek katma değerli ürünlere yönelik yenilikçi çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Tasarım geliştirmeye yönelik AR-GE faaliyetlerine desteğin yan sanayi ve KOBİ'lere de ciddi biçimde yayılması, özellikle yan sanayide kalıp tasarımlarına öncelik verilmesi; ana sanayinin yan sanayinin işgücü ve yatırım maliyetlerini paylaşması; yeni projelerde üretim öncesi tasarım-geliştirme-prototip-kalıp safhalarında yerli üretimin egemen kılınması; kalifiye eleman, mühendis istihdamı ve AR-GE çalışmalarını özendirici kredi ve teşvik uygulamalarının gündeme alınması sağlanmalıdır.

Sektörün rekabet gücü ile katma değer artırılması ve ithalata dayalı ana girdilerin yerli kaynaklardan temini için üretim mekanizmalarının çok güçlü bir şekilde harekete geçirilmesi gerekmektedir.

İthal araç miktarları düşürülmeli ve yerli ürünlerde katkı oranı yükseltilmelidir.

Çalışanların iş güvenceleri oluşturulmalı, nitelikli işgücü birikimi tahrip edilmemelidir.

Bu gerekliliklerin yerine getirilebilmesi için ekonominin borç-faiz kısılcısından kurtarılması, üretimi, yatırımcı, sosyal devlet yaklaşımı temelinde istihdamcı, öz kaynaklara dayalı kalkınmacı bir yöneline girilmesi gerekmektedir. ■